

Dönem : 1
Toplantı : 4

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 990

Halk Bankası ve Halk sandıkları hakkındaki Kanunun 6854 sayılı Kanunla değiştirilen birinci maddesi ile ikinci maddenin (A) fıkrasının değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı ve Maliye, Ticaret ve Plân komisyonları raporları (1/715)

T. C.

Başbakanlık

24 . 8 . 1964

Kanunlar ve Kararlar

Tetkik Dairesi

Sayn. : 71 - 2274/3687

Millet Meclisi Başkanlığına

Ticaret Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 13 . 8 . 1964 tarihinde kararlaştırılan «Halk Bankası ve Halk sandıkları hakkındaki Kanunun 6854 sayılı Kanunla değiştirilen birinci maddesi ile ikinci maddesinin (A) fıkrasının değiştirilmesi hakkındaki kanun tasarısı» gerekçesiyle birlikte sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını rica ederim.

İsmet İnönü
Başbakan

GEREKÇE

Memleketin iktisadi hayatında önemli bir yer alan esnaf ve küçük sanat erbabının kredi ihtiyacını karşılamak gayesiyle kurulmuş olan Türkiye Halk Bankasının elindeki imkânlar nisbetinde yaptığı hizmet hissedilir derecede artmaktadır.

Banka, gerek esnaf kefalet kooperatifleri kefaletiyle, gerekse doğrudan doğruya esnaf ve küçük sanat erbabına açtığı krediler ile, bu zümrenin ağır faiz yükü altında ezilmesini önlemek ve bu suretle kuruluş gayesini mevcut imkânlar nisbetinde gerçekleştirmeye çalışmaktadır.

Türkiye Halk Bankası, kuruluşundan bu yana memleketimizde küçük kredi alanında hizmetler ifa etmiş fakat memleketin plânlı ekonomi devrine girdiği, vatandaşa çağdaş medeniyet ölçülerine göre bir hayat seviyesi sağlanmasına gayret sarf edildiği devrede, esnaf ve küçük sanat erbabının kredi ihtiyaçlarını tamamen karşılayacak imkânlarla teçhiz edilmemiştir.

Kalkınma Plânının gerçekleşmesinde özel teşebbüsün önemli bir kolu olan esnaf ve özellikle küçük sanat erbabının büyük payı aşikârdır. Küçük işletmeleriyle kendisine düşeni yapmak çabası içinde bulunan bu zümrenin başarısı ihtiyaç duyduğu istihsal vasıtalarına ve işletme sermayesine sahibolması şartına bağlıdır.

İstihsal vasıtalarından ve işletme sermayesinden yoksun bir zümrenin kendisinden beklenen iktisadi faydayı sağlayamayacağı tabiidir.

Esnaf ve küçük sanat erbabının, takriben 600 milyon lira civarında bulunan kredi ihtiyacının bankaca ancak üçte birine yakın bir kısmı karşılanabilmektedir.

İhtiyacın tamamen ve derhal karşılanması mevcut imkânlar muvacehesinde kabil olmaduğundan Bankanın malî kaynaklarının takviye edilmesi zaruri bulunmaktadır.

Nitekim Bankaca mevduat ve bilhassa tasarruf mevduatının artırılması için gerekli tedbirler alınmış ise de bu kaynaktan geniş ölçüde faydalanabilmek imkânı mevcut değildir.

Halen Bankanın nominal sermayesi 100 milyon lira olup bununun 84 999 500 lirası ödenmiş bulunmaktadır. Bu miktarın 33 799 500 lirası özel idareler, belediyeler, kooperatifler, bankalar, mahallî ticaret odaları ve hususi şahıslar tarafından ve Hazinesinin iştirak hissesine tekabül eden 50 milyon lira da Maliyece tamamen ödenmiştir.

Ayrıca Maliyenin ilk kuruluş hissesi olan 1 200 000 lira sermaye arasında mevcuttur.

Maliye Komisyonunun raporu

Millet Meclisi
Maliye Komisyonu
Esas No. 1/715
Karar No. 26

18 . 12 . 1964

Yüksek Başkanlığa

Halk Bankası ve Halk sandıkları hakkındaki Kanununun 6854 sayılı Kanunla değiştirilen 1 nci maddesi ile 2 nci maddesinin (A) fıkrasının değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı, ilgili Bakanlık temsilcilerinin iştirakiyle komisyonumuzda görüşüldü :

Halk Bankasının sermayesinin 300 milyon liraya çıkarılmasını öngören tasarının, esnaf ve küçük sanat erbabının ihtiyaçlarının karşılanabilmesindeki ekonomik ve sosyal zarureti dikkate alan komisyonumuz öncelik ve ivedilikle görüşülmesine karar vermiş;

Tasarının gerekçesindeki hususlar komisyonumuzca da makbul görülerek maddelerin müzakeresine geçilmiş ve maddeler aynen ve ittifakla kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Ticaret Komisyonuna tevdi edilmek üzere Yüksek Başkanlığa arz olunur.

Maliye Komisyonu Başkanı	Başkanvekili	Sözcü	
Edirne	Aydın	Erzurum	Adana
<i>İ. Ertem</i>	<i>N. Müren</i>	<i>G. Karaca</i>	<i>Y. Aktimur</i>
	Ağrı	Ordu	Sivas
	<i>N. Güngör</i>	<i>O. N. Hazinedar</i>	<i>R. Çeltikli</i>

Ticaret Komisyonunun raporu

Millet Meclisi
Ticaret Komisyonu
Esas No. 1/715
Karar No. 11

28 . 1 . 1965

Yüksek Başkanlığa

«Halk Bankası ve Halk Sandıkları hakkındaki Kanununun 6854 sayılı Kanunla değiştirilen 1 nci maddesi ile 2 nci maddesinin (A) fıkrasının değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı», ilgili Bakanlık temsilcilerinin de iştirakleriyle Komisyonumuzda tetkik ve müzakere edildi.

Tasarının gerekçesinde arz ve izah edilen hususlar Komisyonumuzca da uygun mütalâa edilmiş ve tasarı aynen kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Plân Komisyonuna tevdi buyurulmak üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Ticaret Komisyonu Başkanı İstanbul V. Özarar	Sözcü Ordu A. Topaloğlu	Kâtip Amasya R. Arpacıoğlu	Balıkesir C. Kanpulat
Bursa Z. Uğur	Kütahya A. Bozbay İmzada bulunamadı	Siirt H. Özgen	Trabzon E. Dikmen İmzada bulunamadı
	Urfa O. Ağan İmzada bulunamadı		

Bütçe ve Plân Komisyonunun raporu

Millet Ceclisi
Bütçe ve Plân Komisyonu
Esas No. 1/715
Karar No. 9

9 . 6 . 1965

Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Komisyonumuza havale edilmiş bulunan, «Haik Bankası ve Halk Sandıkları hakkındaki Kanunun 6854 sayılı Kanunla değiştirilen birinci maddesi ile ikinci maddesinin (A) fıkrasının değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı» ilgili Hükümet temsilcilerinin de iştirakiyle incelendi ve görüşüldü :

Halk Bankası Anonim Şirketi 2284 sayılı Kanunla 1933 te 3 milyon lira sermaye ile kurulmuştur. Bu sermayesi, 5652 sayılı Kanunla 1950 de 10 milyon lira olmuş, Maliye Bakanlığı da 1 milyon 200 bin lira ile katılmıştır. 1956 yılında ise sermaye 150 milyon liraya çıkarılmıştır. Maliye Bakanlığı 50 milyon lira ile katılmıştır. Bunu teminen her yıl Maliye bütçesine 10 000 000 lira konmuştur.

Bugün Türkiye Halk Bankası sanayileşme yolunda hızla kalkınmaya muhtaç bulunan memleketimize ve umumiyetle sıfırdan işe başlayan küçük esnafa destek olma vazifesini üzerine almış ve mühim hizmetlerde bulunmuştur. Halen bankanın nominal sermayesi 100 milyon lira olup bununun 84 999 500 lirası ödenmiş bulunmaktadır.

Kooperatifçiliğin inkişafında, istihsal vasıtalarının tesis ve temininde, kredilerle imkân dâhilinde ihtiyaçların karşılanmasındaki faydaları malûm olan Halk Bankasının sermayesinin 300 milyon liraya çıkarılmasına, Maliye Bakanlığının 150 milyon lira ile katılmasına ve bu miktar ödeninceye kadar her yıl Maliye Bakanlığı bütçesine 10 milyon liranın konmasına mâtuf kanun tasarısı Komisyonumuzca da aynen kabul edilmiştir.

Öncelik ve ivedilikle görüşülmek ve Genel Kurulun tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan Aydın İ. Sezgin	Sözcü Sakarya N. Bayar	Kâtip Nevşehir A. B. Numanoğlu	Ankara İ. Seçkin İmzada bulunamadı
Ankara M. Ete İmzada bulunamadı	Aydın O. Apaydın	Balıkesir A. A. Bolak	Bursa A. Türkel

Çanakkale <i>Ş. İnan</i>	Diyarbakır <i>H. Göldoğan</i>	Erzincan <i>H. Atabeyli</i>	Erzurum <i>A. Şenyurt</i>
İzmir <i>N. Kürşad</i>	Kayseri <i>T. Feyzioğlu</i> İmzada bulunamadı	Konya <i>H. C. Yılmaz</i> İmzada bulunamadı	Maras <i>E. Kaplan</i> İmzada bulunamadı
Mardin <i>E. K. Aybar</i>	Rize <i>E. Y. Akçal</i>	Sakarya <i>M. Güner</i> İmzada bulunamadı	Trabzon <i>A. Ş. Ağanoğlu</i>
	Trabzon <i>E. Dikmen</i>		

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Halk Bankası ve Halk Sandıkları hakkındaki Kanununun 6854 sayılı Kanunla değiştirilen birinci maddesi ile ikinci maddesinin (A) fıkrasının değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — 2284 sayılı Halk Bankası ve Halk Sandıkları Kanununun 6854 sayılı Kanunla değiştirilen birinci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Merkezi Ankara'da olmak üzere 300 milyon liraya kadar sermayeli Türkiye Halk Bankası namı ile bir Anonim Şirket teşkiline Ticaret Bakanlığı yetkilidir.»

MADDE 2. — 2284 sayılı Kanunun 6854 sayılı Kanunla değiştirilen 2 nci maddesinin (A) fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«A) Maliye Bakanlığı bankaya 150 000 000 lira sermaye ile katılır. Bu miktar tamamen ödeneeye kadar her yıl Maliye Bakanlığı bütçesine 10 000 000 liradan az olmamak üzere ödenek konur.

Bu sermayeye ait reyler Ticaret Bakanlığınca kullanılır.»

MADDE 3. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

13 . 8 . 1964

Başbakan <i>İ. İnönü</i>	Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı <i>K. Satır</i>	Devlet Bakanı <i>İ. S. Omay</i>	Devlet Bakanı <i>M. Yolaç</i>
Devlet Bakanı <i>N. Yetkin</i>	Adalet Bakanı <i>S. Çumralı</i>	Millî Savunma Bakanı <i>İ. Sancar</i>	İçişleri Bakanı <i>O. Öztrak</i>
Dışişleri Bakanı <i>F. C. Erkin</i>	Maliye Bakanı <i>F. Melen</i>	Millî Eğitim Bakanı <i>İ. Öktem</i>	Bayındırlık Bakanı <i>A. H. Onat</i>
Ticaret Bakanı <i>F. İslimyeli</i>	Sağ. ve Sos. Yar. Bakanı <i>K. Demir</i>	Gümrük ve Tekel Bakanı <i>M. Yüceler</i>	Tarım Bakanı <i>T. Şahin</i>
Ulaştırma Bakanı <i>F. Alpiskender</i>	Çalışma Bakanı <i>B. Ecevit</i>	Sanayi Bakanı <i>M. Erten</i>	En. ve Tabii Kay. Bakanı <i>H. Oral</i>
	Turizm ve Tanıtma Bakanı <i>A. İ. Göğüş</i>	İmar ve İskân Bakanı <i>S. Kutlay</i>	Köy İşleri Bakanı <i>L. Yurdoğlu</i>